

Predkladacia správa

Návrh na prístup Slovenskej republiky k Dohovoru o potláčaní protiprávnych činov súvisiacich s medzinárodným civilným letectvom (ďalej len „dohovor“) predkladá na rokovanie vlády SR minister spravodlivosti ako iniciatívny materiál.

Dohovor bol prijatý 10. septembra 2010 počas diplomatickej konferencie o leteckej bezpečnosti v Pekingu a nadobudol platnosť 1. júla 2018. Považuje sa za jeden z 19 univerzálnych medzinárodnoprávnych nástrojov v boji proti terorizmu prijatých od roku 1963. K dnešnému dňu má dohovor 34 zmluvných strán, vrátane 11 členských štátov Európskej únie (Cyprus, Česko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko, Luxembursko, Nemecko). Španielsko je jeho signatárom.

Dohovor reaguje na zhoršujúcu sa situáciu v oblasti bezpečnosti medzinárodného civilného letectva a modernizuje existujúce medzinárodnoprávne dokumenty. Medzi nové hrozby leteckej dopravy patria napríklad použitie civilného lietadla ako zbrane, použitie civilného lietadla k rozptýleniu biologických, chemických a jadrových materiálov alebo použitie týchto materiálov pri útoku na civilné lietadlo. Cieľom dohovoru je posilniť právny rámec pre medzinárodnú spoluprácu pri predchádzaní a potláčaní protiprávnych činov proti civilnému letectvu.

Dohovor ukladá zmluvným stranám povinnosti týkajúce sa trestného postihovania použitia civilných lietadiel na účely usmrtenia, vážneho ublíženia na zdraví alebo spôsobenia vážnych materiálnych škôd. Zmluvné strany sú povinné stíhať použitie biologických, chemických alebo jadrových zbraní alebo podobných materiálov a látok, ktoré môžu spôsobiť smrť, vážne ublíženie na zdraví alebo škodu na palube alebo proti civilným lietadlám. Trestnou je i protiprávna preprava biologických, chemických alebo jadrových zbraní a súvisiaceho materiálu alebo iného nebezpečného materiálu, ako aj kybernetické útoky na letecké navigačné zariadenia. Okrem páchatel'ov predpokladá dohovor trestný postih spolupáchatel'ov, účastníkov, objednávateľov a organizátorov, ako aj trestnú zodpovednosť tých osôb, ktoré úmyselne pomáhajú páchatel'ovi vyhnúť sa vyšetrovaniu, trestnému stíhaniu alebo trestu. Dohovor upravuje povinnosť štátov stíhať aj vyhrážanie sa spáchaním niektorého z uvedených činov a spolčenie sa za účelom ich spáchania. Zároveň obsahuje ustanovenia týkajúce sa justičnej spolupráce v trestných veciach, vrátane extradície.

Vzhľadom na množstvo ustanovení s presahom na trestnoprávnu legislatívu a po dohode s Ministerstvom dopravy a výstavby SR sa gestorstva medzinárodnej zmluvy ujalo Ministerstvo spravodlivosti SR. Vykonávanie dohovoru si však bude vyžadovať súčinnosť aj ďalších subjektov, napr. Ministerstva dopravy a výstavby SR a Ministerstva vnútra SR.

Text dohovoru bol predmetom predbežného posúdenia ministerstvom spravodlivosti v úzkej spolupráci s ďalšími dotknutými inštitúciami, vrátane ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí, ministerstva obrany, ministerstva vnútra, ministerstva dopravy a výstavby, generálnej prokuratúry a úradu jadrového dozoru. Pripomienky oslovených subjektov gestorské ministerstvo zohľadnilo pri príprave predkladaného materiálu.

Na základe vyhodnotenia predbežných konzultácií dospel predkladateľ k záveru, že existujúci právny stav umožňuje prístup SR k dohovoru. Vnútroštátne právne predpisy (najmä zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších právnych predpisov) poskytujú priestor na postihovanie protiprávnych konaní ustanovených v dohovore. Ide najmä o skutkové podstaty

trestných činov ublíženia na zdraví (§§ 155 a 156), poškodzovania cudzej veci (§ 245), všeobecného ohrozenia (§ 284), poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia (§ 286), ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode (§§ 291 a 292), nedovolenej výroby a držania jadrových materiálov, rádioaktívnych látok, vysoko rizikových chemických látok a vysoko rizikových biologických agensov a toxínov (§ 298), nadržovania (§ 339), nebezpečného vyhrážania (§ 360), teroristického útoku (§ 419) a pod. Z uvedeného dôvodu nie je nevyhnutné v súvislosti s prístupom SR k dohovoru prijímať nové legislatívne opatrenia.

Po nadobudnutí platnosti dohovoru pre SR budú mať jeho ustanovenia vo vzájomných vzťahoch medzi SR a ostatnými zmluvnými stranami prednosť pred ustanoveniami Dohovoru o potláčaní protiprávnych činov ohrozujúcich bezpečnosť civilného letectva (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 16/1974 Zb.) a pred Protokolom o potláčaní protiprávnych násilných činov na letiskách slúžiacich medzinárodnému civilnému letectvu doplnujúcim Dohovor o potláčaní protiprávnych činov ohrozujúcich bezpečnosť civilného letectva (oznámenie MZV SR č. 346/2000 Z. z.).

Dohovor je mnohostrannou medzinárodnou zmluvou prezidentskej povahy podľa čl. 7 ods. 4 Ústavy SR, na vykonanie ktorej je potrebný zákon, a ktorá si pred ratifikáciou vyžaduje súhlas Národnej rady SR. Obsahuje však aj ustanovenia, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, a je tak zároveň medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, ktorá má prednosť pred zákonmi. Ustanovenia s priamou úpravou práv sú identifikované v doložke prednosti.

V súlade s článkom 21 ods. 4 písm. a) dohovoru oznámi SR pri prístupe k dohovoru jeho depozitárovi ustanovenie právomoci v zmysle článku 8 ods. 2 písm. a) dohovoru. Oznámenie bude vychádzať z aktuálneho znenia § 5 Trestného zákona.

Prístup SR k dohovoru je v súlade so zahraničnopolitickými záujmami SR, ako aj odporúčaniami Expertného výboru Rady Európy pre hodnotenie opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (Moneyval).

Materiál nemá finančný, ekonomický, environmentálny či sociálny vplyv, ani vplyv na podnikateľské prostredie, informatizáciu spoločnosti, a manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Materiál sa predkladá bez rozporu.